

Uvodna riječ gošće urednice

Ovaj broj časopisa Kriminologija i socijalna integracija čini sedam članaka posvećenih temama vezanim uz istraživanja s obiteljima u riziku. Jedan dio tema odnosi se na specifična, rjeđe istraživana obilježja obitelji, a drugi na specifičnosti istraživanja s obiteljima i etička pitanja vezana uz ta istraživanja. Zajednički nazivnik i svrha svih tema je istraživanje otpornosti obitelji u riziku.

Šest radova nastalo je u okviru projekta *Specifična obilježja obitelji u riziku: doprinos razvoju kompleksnih intervencija* (IP-2014-09-9515). Projekt se provodi na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu temeljem Ugovora o dodjeli sredstava Hrvatske zaklade za znanost po natječaju „Istraživački projekti“. Opći cilj¹ projekta odnosi se na utvrđivanje obilježja specifičnih skupina obitelji u riziku, njihove zaštitne čimbenike, spremnost na promjenu (i spremnost na intervenciju) i zadovoljstvo životom, kao set novijih, nedovoljno istraženih procesa u okviru koncepta otpornosti obitelji, koji mogu biti od važnosti za planiranje kompleksnih intervencija za te obitelji. Slijedeći opći cilj projekta četiri ključna konstrukta kojima se projekta bavi: otpornost, spremnost na promjenu i spremnost na intervenciju, zadovoljstvo životom te kopleksne intervencije, razmatrani su i prikazani u formi preglednih članaka. U tri rada autorice, članice projektnog tima, otpornost, spremnost na promjenu i na intervenciju te zadovoljstvo životom razmatraju kao fenomene koji su prepoznati i relativno dobro istraženi kod različitih skupina pojedinaca, ali slabo istraženi kao obilježja obiteljskog sustava. Stoga je zajedničko obilježje tih radova da ranije istraživane fenomene predstavljaju kroz obiteljsku paradigmu. Pritom navode i razmatraju brojne izazove s kojima se istraživači susreću kad se usmjere na istraživanje obilježja i značenja tih fenomena kod različitih skupina obitelji u riziku. Svrha ovog projekta ogleda se u znanstveno utemeljenom doprinosu unapređenju (kompleksnih) intervencija za obitelji u riziku. Stoga je ovaj konstrukt razmatran u jednom od radova ovog tematskog broja na način da se ukaže na važnost upoznavanja kompleksnih potreba i okolnosti obitelji u riziku te na važnost suradnje različitih intervencijskih sustava pri planiranju i provedbi intervencija za istu obitelj.

Tri rada posvećena su gotovo u potpunosti metodološkim izazovima uključivanja obitelji u istraživanja. U jednom od njih osvijetljena su, s jedne strane, opća etička pitanja, rizici i zahtjevi koji se postavljaju pred istraživače usmjerena na istraživanja s obitelji, a s druge strane specifični izazovi istraživanja s obiteljima u ovom projektu. Intervju je jedna od najčešće primijenjivanih metoda unutar kvalitativnog pristupa u društvenim istraživanjima. U pravilu se koristi intervju s pojedincem, sudionikom istraživanja. U jednom od radova ovog tematskog broja intervju je stavljen u kontekst istraživanja s obiteljima te je predstavljen kao metoda prikupljanja podataka od obitelji, koja otvara prostor za ugradnju cijelog niza drugih, komplementarnih metoda prikupljanja podataka, svojstvenih kvalitativnom pristupu. Treći metodološki rad usmjeren je na provjeru metrijskih obilježja jednog od najpoznatijih instrumenata za procjenu otpornosti obitelji. Nastao je u okviru

¹ Specifični ciljevi projekta odnose se na razvijanje pristupa u okviru kvalitativne, kvantitativne i «mix-method» metodologije istraživanja obitelji u svrhu planiranja kompleksnih intervencija, na utvrđivanje općih i posebnih obilježja obitelji u kojima je najmanje jedan član zbog specifičnih rizika/problema u ponašanju korisnik intervencije u području obrazovanja, socijalne skrbi, mentalnog zdravlja i/ili pravosuđa te na planiranje kompleksnih intervencija s obiteljima u riziku temeljem dobivenih rezultata (uključujući i korisničku perspektivu).

Istraživanja otpornosti obiteljskog sustava koje je proveo peteročlani istraživački tim s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u jesen 2015. godine u sklopu Kratkoročne financijske potpore istraživanju Sveučilišta u Zagrebu za 2015. godinu.

Namjera je ovog tematskog broja na primjeru jednog projekta ukazati na izuzetnu složenost i osjetljivost istraživanja s obitelji, ali i na drugačije diskurse u istraživačkim pristupima obitelji. Uz to, predstavljeni radovi više su poticaj za iznalaženje novih smjerova istraživanja, nego ponuda cjelovitih modela istraživanja s obiteljima u riziku. Radi svega toga vjerujemo da će radovi biti zanimljivi širem krugu znanstvenika i stručnjaka te studenata pomagačkih profesija.

Gošća urednica: prof.dr.sc. Antonija Žižak, voditeljica FamResPlan projekta